

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

(вул. Садова, 3-а, зал засідань 330, об 11:15)

ПРОТОКОЛ ЗАСІДАННЯ № 191

від "31" липня 2025 р.

(у режимі відеоконференції)

Головувала Голова Комітету РАДІНА А.О.

Присутні члени Комітету:

МОШЕНЕЦЬ О.В., КАБАЧЕНКО В.В., ЖМЕРЕНЕЦЬКИЙ О.С.,
ІВАНІСОВ Р.В., ШИНКАРЕНКО І.А., АНАНЧЕНКО М.О.,
АРСЕНЮК О.О.

Відсутні члени Комітету:

БУРМІЧ А.П., СЮМАР В.П., ТКАЧЕНКО О.М.

Працівники секретаріату Комітету:

Карман Ю.В., Акопян Е.Н., Желих Н.М., Рій В.О

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» (реєстр. № 13533-3, суб'єкт права законодавчої ініціативи – народні депутати України Тимошенко Ю.В., Волинець М.Я. та інші народні депутати України).

2. Проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких інших законодавчих актів України щодо посилення боротьби з корупцією в умовах збройної агресії російської федерації» (реєстр. № 13533-4, суб'єкт права законодавчої ініціативи –

народні депутати України Разумков Д.О., Саладуха О.В. та інші народні депутати України).

3. Про проекти нормативно-правових актів (проекти законів України реєстр. №№ 13533-2 (із зауваженнями), 13533-5, 13533-6).

1. Про взяття за основу та в цілому проекту порядку денного засідання Комітету на 31 липня 2025 року

(Радіна А.О., Кабаченко В.В.)

Заслухавши і обговоривши інформацію Голови Комітету Радіної А.О., народних депутатів України – членів Комітету про взяття за основу та в цілому проекту порядку денного засідання Комітету на 31 липня 2025 року, Комітет **в и р і ш и в:**

Порядок денний засідання Комітету на 31 липня 2025 року взяти за основу та в цілому.

Результати голосування:

за – 6 (Радіна А.О., Мошенець О.В., Кабаченко В.В.,

Ананченко М.О., Арсенюк О.О., Іванісов Р.В.);

утримались – 0;

проти – 0.

Рішення прийнято.

2. Про проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури»

(Радіна А.О., Кабаченко В.В., Карман Ю.В.)

Згідно із статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» (реєстр. № 13533-3), поданий народними депутатами України Тимошенко Ю.В., Волинцем М.Я. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки метою та завданнями законопроекту є гарантування зміцнення інституційної незалежності Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, забезпечення суспільної довіри до процедур призначення керівників антикорупційних органів, а також посилення ефективності та гарантій незалежності антикорупційної діяльності.

У проекті Закону виявлено окремі положення, що містять корупціогенні фактори.

На осіб, які відповідно до проекту Закону здійснюватимуть відбір керівників Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, не поширюватимуться вимоги Закону України «Про запобігання корупції», як це наразі передбачено для членів конкурсних комісій. Також для цих осіб не передбачено гарантій, необхідних для належного виконання покладених на них повноважень, зокрема щодо унеможливлення впливу на їх діяльність через використання статусу військовослужбовців.

По-перше, на членів Асамблеї, які здійснюватимуть конкурсний добір на посади в антикорупційних органах, не поширюватиметься дія Закону України «Про запобігання корупції».

Так, запропонованими змінами до статті 291 Закону України «Про прокуратуру» передбачається, що призначення на посади заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, його першого заступника та заступника, а також на посади прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, здійснюється за результатами відкритого конкурсу, який проводиться Асамблеєю. Аналогічні зміни запропоновано до статті 7 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України», відповідно до яких кандидати на посаду Директора Національного антикорупційного бюро України визначатимуться Асамблеєю відповідно до результатів відкритого конкурсного відбору на зайняття цієї посади.

Оскільки Асамблея створюється як консультативно-дорадчий орган, а не як конкурсна комісія, на її членів не поширюватиметься дія Закону України «Про запобігання корупції» (підпункт «в» пункту другої частини першої статті 3 Закону). Таким чином, члени Асамблеї не зобов'язані подавати декларації та дотримуватися інших вимог антикорупційного законодавства.

По-друге, у проекті Закону не передбачено гарантій, необхідних для належного виконання членами Асамблеї покладених на них повноважень, а також для запобігання впливу на їх діяльність через використання статусу військовослужбовців.

Так, члени Асамблеї, які є військовослужбовцями, зобов'язані виконувати накази військового командування. Таких осіб у будь-який момент може бути

залучено до виконання бойових або інших завдань. Законопроект не передбачає, що на час здійснення повноважень членам Асамблеї надаються додаткові відпустки. Це ускладнить або взагалі виключить можливість належного виконання ними обов'язків щодо відбору посадових осіб антикорупційних органів, а також створить можливості для впливу на діяльність членів Асамблеї.

Крім того, проект Закону не передбачає, що під час роботи в Асамблеї її члени мають право на винагороду, можливість користуватися допомогою помічників тощо.

Спеціалізована антикорупційна прокуратура також висловила зауваження до проекту Закону (лист № 0404-4693 вих-25 від 30.07.2025).

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури» (реєстр. № 13533-3) **в частині зазначених норм не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Результати голосування:

за – 5 (Радіна А.О., Мошенець О.В., Ананченко М.О.,

Жмеренецький О.С., Шинкаренко І.А.,);

утримались – 2 (Іванісов Р.В., Арсенюк О.О.);

проти – 1 (Кабаченко В.В.).

Рішення прийнято.

3. Про проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких інших законодавчих актів України щодо посилення боротьби з корупцією в умовах збройної агресії російської федерації»

(Радіна А.О., Кабаченко В.В., Жмеренецький О.С., Карман Ю.В.)

Згідно із статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства розглянув проект Закону України про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких інших законодавчих актів України щодо посилення боротьби з корупцією в умовах збройної агресії російської федерації (реєстр. № 13533-4), поданий народним депутатом України Разумковим Д.О. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є забезпечення належного покарання за корупційні кримінальні правопорушення, вчинені під час дії правового режиму воєнного стану, а також запобігання вчиненню цих правопорушень.

У проекті Закону виявлено положення, що містять корупціогенні фактори.

Запропоновані склади злочинів, викладені у новій статті 111-3 Кримінального кодексу України, чітко не розмежовані з іншими кримінальними правопорушеннями, передбаченими в інших статтях цього Кодексу. Це створює правову невизначеність та надає органам досудового розслідування дискреційні повноваження щодо кваліфікації одного і того самого діяння за різними статтями Кримінального кодексу України.

Так, новою статтею 111-3 Кримінального кодексу України передбачена відповідальність за вчинення у період дії правового режиму воєнного стану корупційних кримінальних правопорушень, зокрема:

- привласнення, розтрату або заволодіння чужим майном;
- нецільове використання бюджетних коштів службовою особою;
- зловживання владою або службовим становищем;
- прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди.

Однак наведені ознаки складів злочинів не дозволяють чітко розмежувати їх з іншими кримінальними правопорушеннями, вже передбаченими Кримінальним кодексом України. Наприклад, аналогічний склад правопорушення, пов'язаний із привласненням, розтратою майна або заволодінням ним шляхом зловживання службовим становищем, у тому числі в умовах воєнного стану, вже міститься у статті 191 Кримінального кодексу України.

Крім того, санкції, передбачені новою статтею 111-3 Кримінального кодексу України є значно суворішими, ніж санкції у чинних статтях, що встановлюють відповідальність за аналогічне діяння. Наприклад, мінімальна санкція за привласнення та розтрату майна в умовах воєнного стану — п'ятнадцять років позбавлення волі, тоді як у чинній частині четвертій статті 191 Кримінального кодексу України — п'ять років.

Відтак, можливість застосування до одного і того самого діяння різних статей Кримінального кодексу України з неоднаковим ступенем відповідальності надає органам досудового розслідування надмірні дискреційні повноваження під час правової кваліфікації діянь, що створює ризики зловживань та вибіркового правозастосування.

Спеціалізована антикорупційна прокуратура також висловила аналогічне зауваження до проекту Закону (лист № 0404-4693 вих-25 від 30.07.2025).

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», статті 55 Закону України «Про запобігання корупції», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради

України, Комітет дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких інших законодавчих актів України щодо посилення боротьби з корупцією в умовах збройної агресії російської федерації (реєстр. № 13533-4) **не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Результати голосування:

за – 6 (Радіна А.О., Мошенець О.В., Ананченко М.О.,
Арсенюк О.О., Жмеренецький О.С., Шинкаренко І.А.);
утримались – 1 (Кабаченко В.В.);
проти – 0.

Рішення прийнято.

4. Про проект Закону України «Про внесення змін до
Кримінального процесуального кодексу України та Закону
України «Про прокуратуру» щодо відновлення інституційної
та процесуальної незалежності НАБУ та САП, врегулювання
інституту підозри та удосконалення норм щодо проведення
слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій»
(Радіна А.О., Кабаченко В.В., Карман Ю.В.)

Згідно із статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства розглянув проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про прокуратуру» щодо відновлення інституційної та процесуальної незалежності НАБУ та САП, врегулювання інституту підозри та удосконалення норм щодо проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій» (реєстр. № 13533-2), поданий народними депутатами України Яцик Ю.Г. та Гончаренком О.О.

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є відновлення інституційної незалежності органів, що здійснюють досудове розслідування та процесуальне керівництво у справах про корупційні правопорушення, усунення загроз незалежності антикорупційних інституцій, недопущення політичного впливу на досудове розслідування, підвищення ефективності досудового розслідування шляхом законодавчого закріплення розмежування повноважень між органами, що здійснюють досудове розслідування, та органами процесуального керівництва з урахуванням принципів незалежності та інституційного балансу в кримінальному процесі. Також законопроект покликаний удосконалити положення Кримінального процесуального кодексу України в частині нормативного регулювання інституту підозри, проведення

слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій, а також частково змінити підслідність розслідування кримінальних правопорушень.

У проекті Закону не виявлено корупціогенних факторів, що можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

Водночас Комітет висловлює зауваження щодо передачі до підслідності Служби безпеки України досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених керівниками та працівниками антикорупційних органів.

Так, шляхом внесення змін до частин другої і четвертої статті 216 Кримінального процесуального кодексу України пропонується передати Службі безпеки України повноваження Державного бюро розслідувань щодо здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень, вчинених Директором, працівниками та службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих кримінальних правопорушень віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України.

Однак здійснення досудового розслідування щодо працівників правоохоронних органів є невластивним повноваженням для Служби безпеки України та не узгоджується із завданнями та функціями, визначеними законодавством для цього органу.

Спеціалізована антикорупційна прокуратура також висловила аналогічні зауваження до проекту Закону (лист № 0404-4693 вих-25 від 30.07.2025).

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України та Закону України «Про прокуратуру» щодо відновлення інституційної та процесуальної незалежності НАБУ та САП, врегулювання інституту підозри та удосконалення норм щодо проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій» (реєстр. № 13533-2) **відповідає вимогам антикорупційного законодавства.**

Результати голосування:

за – 6 (Радіна А.О., Мошенець О.В., Кабаченко В.В.,
Арсенюк О.О., Жмеренецький О.С., Шинкаренко І.А.);
утримались – 0;
проти – 0.

Рішення прийнято.

5. Про проект Закону України «Про внесення змін до
Кримінального процесуального кодексу України і деяких
законодавчих актів України щодо посилення повноважень
Національного антикорупційного бюро України та
Спеціалізованої антикорупційної прокуратури»

 (Радіна А.О., Кабаченко В.В., Карман Ю.В.)

Згідно із статтею 93 Регламенту Верховної Ради України, відповідно до предмета відання і за дорученням Голови Верховної Ради України Комітет для підготовки експертного висновку щодо відповідності вимогам антикорупційного законодавства розглянув проект Закону України про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (реєстр. № 13533-5), поданий народним депутатом України Геращенко І.В. та іншими народними депутатами України.

Відповідно до пояснювальної записки законопроект має на меті забезпечити відновлення інституційної незалежності НАБУ та САП як органів, що здійснюють досудове розслідування та процесуальне керівництво у справах про корупційні правопорушення.

У проекті акта не виявлено корупціогенних факторів, що можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень.

Водночас Комітет погоджується із зауваженнями Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (лист № 04-4693вих-25 від 30.07.2025) щодо необхідності уточнення переліку кримінальних правопорушень, у разі вчинення яких можливий доступ до житла чи іншого володіння особи до постановлення ухвали слідчого судді.

Так, змінами до частини третьої статті 233 Кримінального процесуального кодексу України передбачається можливість здійснення доступу до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді, у момент безпосереднього одержання неправомірної вигоди особами, які підозрюються у вчиненні злочинів передбачених статтями 368, 369 Кримінального кодексу України.

Однак, відсутність у запропонованому переліку інших подібних кримінальних правопорушень, передбачених статтями 191, 364, 369-2, 368-3, 368-4 Кримінального кодексу України, за якими також може відшукуватись предмет злочину, є необґрунтованою.

Керуючись положеннями пункту 3 частини першої статті 16 Закону України «Про комітети Верховної Ради України», статті 55 Закону України «Про запобігання корупції», частини першої статті 93 Регламенту Верховної Ради України, Комітет дійшов висновку та прийняв рішення, що проект Закону України про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України і деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної

прокуратури (реєстр. № 13533-5) відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Результати голосування:

за – 6 (Радіна А.О., Мошенець О.В., Кабаченко В.В.,
Арсенюк О.О., Жмеренецький О.С., Шинкаренко І.А.);

утримались – 0;

проти – 0.

Рішення прийнято.

Засідання Комітету закрито.

Голова Комітету

А. РАДІНА

Секретар Комітету

В.КАБАЧЕНКО